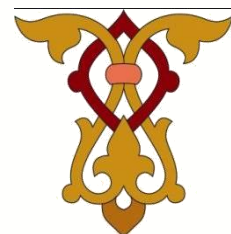

چهارمین پیش نشست تخصصی همایش حیات طیبه

آرامش و سبک زندگی مهدوی

شناسنامه نشست علمی – پژوهشی

شماره نشست: ۱۳

نوع نشست: تخصصی

استاد نشست: حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای دکتر حمید رضا مظاهری سیف

تعداد شرکت کنندگان: ۴۰ نفر

زمان: دوشنبه مورخ ۱۳۹۳/۱۲/۱۸

مکان: اتاق کنفرانس موسسه آموزش عالی بنت الهدی

اهم اقدامات انجام شده:

۱. هماهنگی با استاد و دعوت از استاد جهت حضور در نشست؛
۲. سفارش طراحی و چاپ پوستر و بنرهای تبلیغاتی نشست؛
۳. اطلاع رسانی در سطح موسسه؛
۴. هماهنگی سالن برگزاری نشست از لحاظ نور، صوت، تهویه و ...؛
۵. ثبت و ضبط نشست؛
۶. پیاده سازی و ویراستاری متن سخنرانی استاد؛
۷. تهیه گزارش نشست.

یکی از مفاهیم کلیدی در درک موضوع مهدویت و مسائل مربوط به ظهور و حوادث پس از آن، مسأله حیات طیبه می باشد. قرآن کریم دو نمونه کلی برای انسان معرفی نموده است: ۱- حیات دنیا؛ ۲- حیات طیبه.

اگر این دو مولفه به خوبی تجزیه و تحلیل گردد می توان مسائل زیادی را یافت. در قرآن عبارات پیچیده، مستقل و گسترده در مورد این دو حیات وجود ندارد. اما با کنار هم گذاشتن آیات و روایات می توان نیایح خوبی به دست آورد.

حیات دنیا در قرآن به صورت ترکیب وصفی به کار رفته است. الحیات الدنیا؛ یعنی زندگی پست و دنی و مرحله پایین زندگی، که در مقابل آن مراتب بالاتر زندگی وجود دارد.

الحیات الطیبه هم ترکیب وصفی است که نشان از زندگی پاک، پیراسته، مطهر و طیب دارد که قابل تجربه است و آن پاکیزگی از حیات دنیا و هرآن چیزی است که موجب دانی شدن است.

خداوند در آیه ۹۷ سوره نحل می فرماید: مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيَاةً طَيِّبَةً وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ؛ کسانی که عمل صالح انجام می دهند چه مرد چه زن، به شرط ایمان (ایمان است که عمل صالح را اثر بخش می کند) خداوند فرد را زنده می کند و روح دیگری در او دمیده می شود. روح در همه دمیده شده که ملاک ادراکات و حرکات است. اما هنگامی که روح انسانی رشد نموده و به مراحل بالا برسد ادراکات، حرکات و رشد تازه ای اتفاق می افتد و حیات تازه ای به نام حیات طیبه در او دمیده می شود و خدا حیات بخش است.

در فرازی از دعای ابوحزمه ثمالی پس از بیان حیات طیبه، سرور و شادی دائمی را از ویژگی های حیات طیبه بیان می نماید.

ویژگی‌های قرآنی زیادی برای حیات طیبه وجود دارد که یکی از مهم‌ترین آن آرامش است.

عواملی که آرامش ما راه به هم می‌زند شامل: عوامل اضطراب‌زا مربوط به بخش مسائل دنیوی و مادی است کمبودهایی وجود دارد که باعث فشار شده و استرس را زیاد می‌کند. انسانی که به زیبایی حیات طیبه پی می‌برد در مقابل این کاستی‌ها و استرس‌ها دچار ضعف و ناامیدی نمی‌شود. ولی برای فردی که در حیات دنیوی غرق است بروز کاستی و مشکل، فاجعه آمیز و بحران ساز است.

در روایات توصیه زیادی به قانع بودن و رضایت به داشته‌ها شده است و توجیه می‌شود که اگر کمبودی احساس می‌کنیم آن را بپذیریم و با نگرش واقعی، به زندگی دنیوی بنگریم چرا که زندگی دنیوی یعنی زندگی سرشار از تضاد، ناکامی و کاستی.

بنابراین هر شرایطی که تصور نمایم باز هم دچار کمبود و کاستی است و این از خصایص دنیا می‌باشد.

این رویایی تعبیرنشده است که در این دنیا اگر بخواهیم همه چیز برایمان فراهم باشد، محقق شدنی نیست. افرادی که در سطح همین دنیا زندگی می‌کنند و فراتر از آن نرفته‌اند دچار فشار زیاد و رنج‌های بی‌شمار می‌گردند و نمی‌تواند آرامش داشته باشد، اما فردی که خود را از دنیا بالا کشانده و دنیا را از بالا نگاه می‌کند از این دنائت‌ها و معضلات و رنج‌های خود ساخته و موهوم دنیا پاک و مبری است.

قناعت کلیدی طلایی است برای پاک شدن از این ناپاکی‌ها. بسیاری از رنج‌ها و پستی‌ها با قناعت برطرف می‌شود. معمولا انسان‌ها به طهارت و تطهیر در ظاهر می‌پردازند اما طهارت باطن را رها می‌نمایند. طهارت حیات و زندگی ما با قناعت امکان پذیر است چون یکی از راه‌های ورود به حیات طیبه است.

در تفسیر آیه ۹۷ سوره نحل، از حیات طیبه به قناعت تعبیر شده و قناعت به عنوان عامل ایجاد کننده آرامش و برطرف کننده اضطراب‌ها، نگرانی‌ها و ترس‌ها معرفی گردیده است.

حیات طیبه بر اساس رکنی استوار است، آن رکن عمل صالح می‌باشد همان طور که در آیه مذکور بیان شده بود، کسی که عمل صالح انجام دهد به حیات طیبه خواهد رسید. پس یکی از ارکان رسیدن به حیات طیبه عمل صالح است.

عمل صالح و عمل ناصالح از خیال و ذهن ما آغاز می‌شود، چیزی را که می‌خواهیم به دست آوریم یا انجام دهیم ابتدا به تصور و خیال می‌پردازیم، سپس با اراده و تصمیم به سمت آن می‌رویم و آن فعل را صورت می‌دهیم. همان طور که بیان شد، اعمال ما ناشی از افکار و خیالات ماست. کسی که عمل صالح انجام می‌دهد افکار و خیالات سالم دارد اگر افکار ناسالم باشد عمل ناسالم هم از آن متولد خواهد شد. آیه مذکور که درباره حیات طیبه صحبت می‌کند، با عمل صالح شروع شده است، یعنی فکر و خیال خوب داشته باشید تا عمل خوب شکل گیرد.

بسیاری از استرس‌ها و اضطراب‌ها هم از افکار و تخیل ما شکل می‌گیرد.

یکی از این افکار استرس‌زا، حسادت است وقتی حسادت وارد افکارمان شود، کینه، دشمنی و ... ایجاد می‌شود. حسادت از تفکر و خیال آغاز می‌شود که چرا من چیزی را نداشته باشم اما دیگری داشته باشد.

بباید افکار بیمار و ناصالح را دور بیندازیم، چرا که تا زمانی که فکر و خیال کنترل نشود، نمی‌توانیم اعمال خود را کنترل کنیم. باید سرچشمه و علت را به دست گیریم. نمی‌توانیم دارای عمل صالح باشیم تا زمانی که دارای فکر صالح نباشیم.

ما همیشه از پیش آمدهای آینده نگرانیم یعنی آنچه که هنوز رخ نداده در ذهن خود تصور می‌کنیم و نگرانش می‌شویم.

امام علی علیه السلام در این زمینه می‌فرماید: گذشته که گذشت، آینده را هم که ندیده‌ایم، پس لحظه کنونی را که در اختیار دارید، غنیمت شمارید. واقعیت موجود زمان حال ماست. اگر هم به فکر آینده هستید، زمانی که آینده واقع شد آن را دریابید.

آن جایی که روح با مبدأ و سرچشمه خود در ارتباط قرار گیرد، موجب آرامش می‌شود. خیلی از نگرانی‌ها به این دلیل است که روح از اصل خود دور و غافل شده است. وقتی ایمان را تجربه می‌کنیم و ایمان تقویت می‌شود، آرامش به وجود می‌آید. ارتباط با خدا و ایمان به حضور، حمایت و قدرت او آرامش بخش است.

حیات طیبه در سه سطح به انسان آرامش می‌دهد: ۱- سطح مادی ۲- سطح خیالی ۳- سطح روحانی و معنوی.

همان طور که بیان شد حیات طیبه در سه مرحله آرامش را وارد زندگی انسان می‌نماید: سطح اول زندگی مادی است که با قناعت دست یافتنی است. سطح دوم خیال است که با عمل صالح محقق می‌گردد و سطح سوم حالت روحانی و معنوی است که عمل صالح در این مرحله هم کارساز است که با تقویت و افزایش درجه ایمان می‌توان به این مرحله از آرامش دست یافت.

کسانی که به این آیه عمل نمودند و این آیه، نقشه زندگی آنان گردید چند لایه از آرامش را تجربه می‌کنند.

حال باید دید در خصوص مهدویت و ظهور چه اتفاقی خواهد افتاد؟

در شرایط کنونی در حیات دنیا هستیم که این حیات فقط فردی نیست. زندگی انسان فردی نیست بلکه زندگی جمعی است و انسان موجودی اجتماعی است. حیات دنیا و حیات طیبه هر دو بعد جمعی دارند. کسی که حیات دنیا را انتخاب می‌کند بر زندگی دیگران اثر می‌گذارد و آن را به دیگران معرفی می‌کند. اگر در جامعه‌ای تعداد زیادی از افراد زندگی دنیوی را انتخاب کنند باید

گفت: آن جامعه، جامعه‌ای است که در حیات دنیا هستند. اما اگر تعداد زیادی از افراد جامعه حیات طیبه را در زندگی پذیرفتند جامعه وارد حیات طیبه می‌شود.

وضعیت کنونی زندگی ما و کل جهان حیات دنیا است ما در روزگاری زندگی می‌کنیم که بیشتر مردم حیات دنیا را انتخاب کرده‌اند. آنچه پس از ظهور اتفاق خواهد افتاد این است که افراد زیادی حیات طیبه را می‌پذیرند. لذا قبل از ظهور حیات دنیا و پس از ظهور حیات طیبه اتفاق می‌افتد. با ملاحظه تاریخ فقط در مواردی اندک و در زمان کم، حیات طیبه را می‌یابیم. مثل حیات طیبه مدینه که در آن نشانه‌های حیات طیبه را در دوره کوتاهی در زمان پیامبر شاهدیم. شاید دوره کوتاهی در زمان حضرت سلیمان هم حیات طیبه حاکم بوده است، اما کل تاریخ حیات بشر، حیات دنیا است و پس از ظهور، حیات طیبه اتفاق می‌افتد و دوره ظهور، دوره گذر از حیات دنیا است.

حیات دنیا یعنی زندگی که افراد معطوف به زندگی مادی شدند و در آن تجاوز، زیاده خواهی، حرص و آز زیاد می‌شود. عده‌ای می‌خواهند آنچه دیگران برای خود دارند، بگیرند و مستکبران می‌شوند و عده‌ای هم به زور زیر سلطه قرار می‌گیرند و مستضعفان را شکل می‌دهند. مستکبران بر مستضعفان غلبه می‌کنند و دامنه سلطه بسیار وسیع و عجیب می‌شود.

حیات دنیا با این دو گروه شکل می‌گیرد و مستحکم‌تر می‌گردد. باید برای رسیدن به حیات طیبه این ساختار از بین برود. قرآن گروه دیگری را به نام مجاهدان معرفی می‌نماید.

برای گذر از حیات دنیا به حیات طیبه مجاهدان باید شکل بگیرند و اگر مجاهدان به اندازه کافی باشند غیبت ادامه نمی‌یابد. این بیداری باید در بین مستضعفان ایجاد شود و آنان بخواهند از تحت سلطه خارج شده و مجاهد شوند و این ساختار را به هم زنند تا از حیات دنیا به حیات طیبه رویم.

تصاویر نشست

